

Prof. dr. Stijn Baert, UGent

**Hoorzitting federaal parlement.
Meer sterke schouders onder
sociale zekerheid!**

An elderly couple is shown in profile, dancing together. The woman on the left has her hair pulled back with a white braided headband and is wearing a dark patterned top. The man on the right has white hair and is wearing a dark jacket over a plaid shirt. They are both smiling and appear to be in a social gathering. A blue banner is overlaid at the top left, and a green banner is overlaid at the bottom.

Vorzorgsmaatregel 1

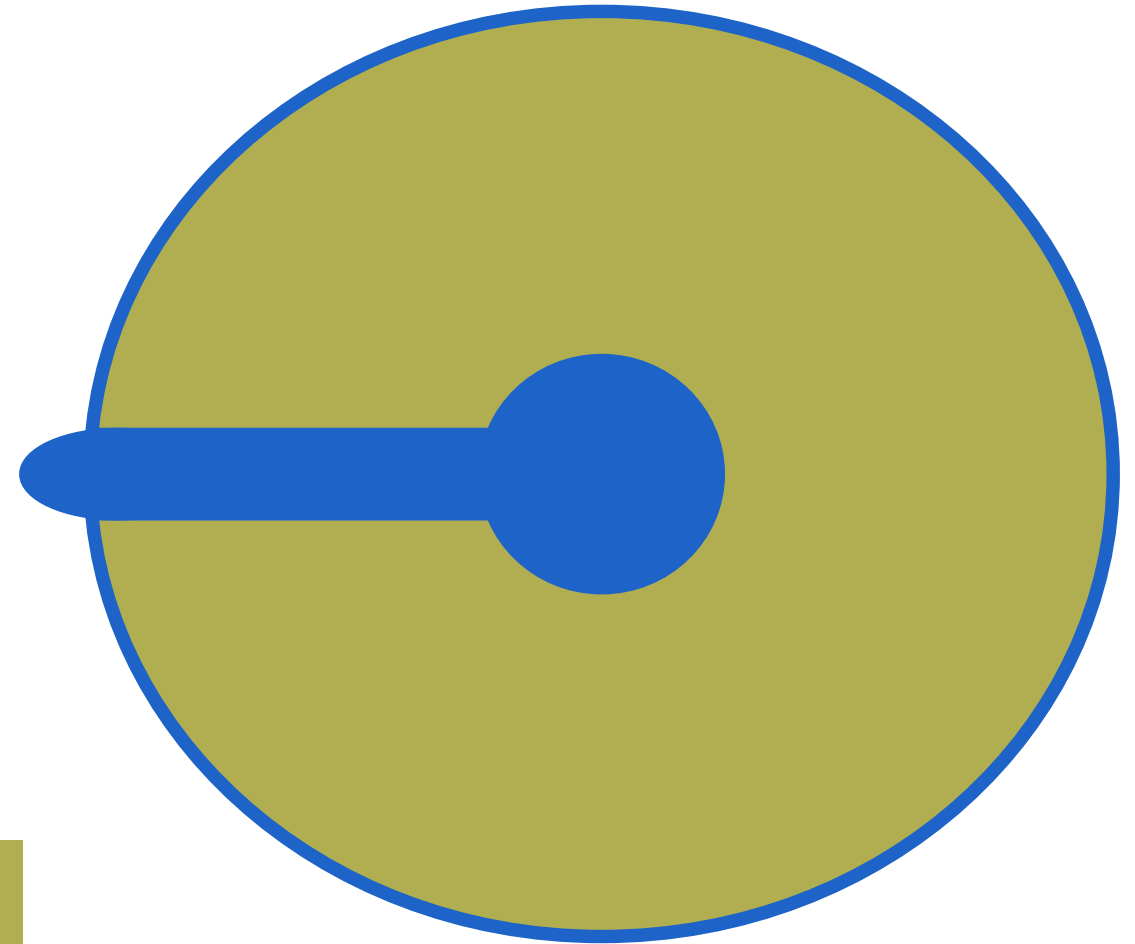
Waarom Sociale Zekerheid op orde moet!

Vorzorgsmaatregel 2

KENNIS VAN DE
WETENSCHAPPER

Kennis wetenschapper
is niet alomvattend!

ALLE KENNIS OVER THEMA

1. Sociale zekerheid op orde kan maar door meer mensen aan de slag te helpen.

2. Om dat te doen moeten we uit ander vaatje tappen.

3. Maar niet elke maatregel is ideologisch beladen.

Drie overtuigingen.

1. Sociale zekerheid op orde kan maar door meer mensen aan de slag te helpen.

Drie overtuigingen.

Inkomsten

Uitgaven

**FUNCTIE (WERKZAAMHEID↑,
KAPITAAL↑, PRODUCTIVITEIT↑,
BIJDRAAGEVOET↑)**

**kapitaal↑ en productiviteit↑
vraagt investeringen**

Inkomsten

**FUNCTIE (1-WERKZAAMHEID↑,
UITKERINGSHOOGTE↑)**

Uitgaven

**FUNCTIE (WERKZAAMHEID↑,
KAPITAAL↑, PRODUCTIVITEIT↑,
BIJDRAGEVOET↑)**

**kapitaal↑ en productiviteit↑
vraagt investeringen**

**bijdragevoet↑
werkgelegenheid↓, kapitaal↓
(Blundell, 2014, IZA WoL;
Hamermesh, 2014, IZA WoL)**

Inkomsten

**FUNCTIE (1-WERKZAAMHEID↑,
UITKERINGSHOOGTE↑)**

**uitkeringshoogte↓ is veelal
maatschappelijk niet wenselijk**

Uitgaven

2. Om dat te doen moeten we uit ander vaatje tappen.

Drie overtuigingen.

Volgens berekeningen van het ministerie van Landbouw en Natuur staan zo'n 18.000 projecten in onder meer de woningbouw op de tocht. Op deze foto: nieuwbouwwijk in Gorinchem.

© Peter Hiltz/hh

Begrotingsoverschot domineert Prinsjesdag

Nederland krijgt geld niet op

Nederland komt handen te kort om al het geld dat het in kas heeft, uit te geven. Ook de natuur geeft tegengas.

VAN ONZE REDACTEUR
DOMINIQUE MINTEN

BRUSSEL | Prinsjesdag had een primeur in petto. Voor het eerst

geïnvesteed worden. Ook ditmaal zijn de plannen van de regering-Rutte ambitieus. Enkele cijfers: in de gezondheidszorg is er volgend jaar 88 miljard euro beschikbaar. Dat is 3 miljard meer dan dit jaar. Ook in de woningmarkt wordt 3 miljard gepompt. Investerings in wegen en treinen lopen verder op tot 5,6 miljard.

Verder gaan de belastingen omlaag. Rutte kondigde een extra lastenverlichting aan voor de burgers van 3 miljard euro, waardoor

ten in het onderwijs, de zorgsector of het leger in te vullen. De werkloosheid zakt naar 3,5 procent: dat is ongeëvenaard laag.

Voor al in de zorgsector wordt het tekort aan personeel acuut. 'Nu al werkt een op de zeven werknemers in de zorgsector, in 2040 zou dat een op de vier moeten zijn. Een dergelijk beroep op de arbeidsmarkt is volstrekt onrealistisch. Zo doorgaan betekent dat we vastlopen', schrijft het ministerie van Volksgezondheid. 'Als er niets verandert, zijn de zorgkosten in 2040 twee keer zo hoog als in 2015.'

Daarom werken ministers aan een nota waarin ze de werking van de gezondheidszorg hertekenen. De contouren daarvan moeten tegen volgend jaar duidelijk zijn, maar nu al staat vast dat het om ingrijpende hervormingen zal

waarop dat moet gebeuren, is vastgelegd in klimaatplannen. Jaarlijks wordt 300 miljoen ingepland voor innovatie en groene investeringen.

Maar die ambitieuze plannen in de praktijk omzetten wordt een huzarenstuk. De milieuproblemen stapelen zich op. Nederland stoot veel te veel stikstof uit. Daar werd al aan gewerkt, maar op een te 'milde' manier. Lange tijd werd toegestaan dat de natuurschade niet direct gecompenseerd moest worden: de belofte om dat later te doen, volstond. Maar aan dat systeem heeft de Raad van State een eind gemaakt.

De gevolgen van die uitspraak blijken gigantisch. Volgens berekeningen van het ministerie van Landbouw en Natuur staan ongeveer 18.000 projecten in de woning- en wegenbouw en in de

Een Nederlands vaatje?

en Nederland vroeg zich de voorbije dagen af of hij die zou laten staan voor de troonrede. Ja dus. De baard is een blijver.

gaat omlaag. Een huishouden met een gemiddeld verbruik betaalt volgend jaar 100 euro minder belasting op de energierekening.

Interessanter was natuurlijk de

Van alle 25- tot 64-jarigen waren er in 2018 ...

... 73.0% aan het werk in België.

... 75.1% aan het werk in de EU-28.

... 80.3% aan het werk in Nederland.

... 84.8% aan het werk in Zweden.

**Van alle 25- tot 64-jarigen waren er in 2018 ...
... 73.0% aan het werk in België.**

3.9% was werkloos.

**Van alle 25- tot 64-jarigen waren er in 2018 ...
... 73.0% aan het werk in België.**

3.9% was werkloos.

23.1% was inactief.

**Van alle 25- tot 64-jarigen waren er in 2018 ...
... 73.0% aan het werk in België.**

3.9% was werkloos.

Tegenover 2.6% in Nederland.

23.1% was inactief.

Tegenover 17.1% in Nederland.

Opdrachten voor België:

Poorten richting inactiviteit beter sluiten!

Recent meer Belgen in ziekteverzekering dan in werkloosheidsverzekering!

Typisch doorstroom van kortdurige werkloosheid naar langdurige werkloosheid naar inactiviteit!

Oververtegenwoordigd in Belgische inactiviteit: 55-plussers en personen met migratieachtergrond (laag arbeidsaanbod allochtone vrouwen)!

Opdrachten voor België:

Werken meer doen lonen

Haast nergens in de werkloosheidsval zo groot als in ons land!

1. Sociale zekerheid op orde kan maar door meer mensen aan de slag te helpen.

2. Om dat te doen moeten we uit ander vaatje tappen.

3. Maar niet elke maatregel is ideologisch beladen.

Drie overtuigingen.

Hoge Raad voor de Werkgelegenheid

De arbeidsmarkt in België en in de gewesten: een stand van zaken

Juni 2019

HOGE RAAD VOOR DE
WERKGELEGENHEID

Immigranten geboren buiten de Europese Unie op de Belgische arbeidsmarkt

VERSLAG 2018

ITINERA INSTITUTE ANALYSE

Expertise - Pathways - Impact

A ctivering 2.0: ontdooi de ijsschots

2019/6
04 | 06 | 2019

MENSEN
WELVAART
BESCHERMING

1. DE IJSSCHOTS IN KAART

Wanneer we België vergelijken met de Scandinavische landen, maar ook met buurlanden zoals Nederland en Duitsland, dan is het duidelijk dat de inwoners van ons land weinig "waar voor hun geld" krijgen. Wie werkt in ons land, betaalt belastingen die globaal gelijkaardig of hoger zijn dan de belastingen in deze andere landen (OESO, 2018b), maar de dienstverlening die tegenover deze hoge lasten staat, is typisch lager. Zo behoren onze pensioenen, zeker die voor degenen die tegen een laag loon werkten tijdens hun actieve carrière, zeker niet tot de hoogste (OESO, 2017). Ook inzake de hoogte van onze werkloosheidsuitkeringen tijdens de eerste maanden van werkloosheid, zijn we in België niet bijzonder genereus (Moffitt, 2014). Kinderopvang is dan weer, zeker in vergelijking met Zweden, vrij duur (OESO, 2011).

Deze schijnbare paradox heeft verschillende verklaringen. Zo vragen inefficiënties in onze staatshuishouding om belastinginkomsten die niet kunnen ingezet worden om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen (Hindriks, 2017). Een andere belangrijke verklaring is duidelijk de lage werkzaamheidsgraad in ons land. In 2018 was in ons land 69.7% van de 20- tot 64-jarigen aan het werk. In de EU-28 bedraagt het overeenkomstige percentage 73.1%. Opvallend is dat zowel Nederland (79.2%), Duitsland (79.9%) als Frankrijk (71.2%) een hoger percentage werkenden kennen. In ons land dient dus een beperkter aantal werkenden een groter aantal niet-werkenden te ondersteunen. Deze afhankelijkheid komt cruciaal tot uiting in ons wettelijk pensioen, waar geen kapitalisatiesysteem (de actieven dragen bij voor hun eigen, latere pensioen) maar een repartitiesysteem (de huidige actieven dragen bij voor de pensioenen van de huidige gepensioneerden) wordt gevolgd (De Vos, 2018).

PROF. DR. STIJN BAERT:
(UGent, UAntwerpen)

Expertise - Pathways - Impact

1
www.itinerainstitute.org

A. Poort richting inactiviteit sluiten door...

1. Hervorming werkloosheids-
uitkeringen zodat activering
meer ondersteunen.

(Degressiviteit versterken)

2. Versterkte gatekeeping bij
toegang tot ziekteverzekering.

Ingrijpend

3. Versterkte reactivering na
langdurige ziekte.

Incrementeel

B. Werken meer laten lonen door...

4. Verschil tussen totale loonkost en nettoloon verder verkleinen, in bijzonder voor lage lonen.

5. Uitkeringen en sociale voordelen niet (volledig) laten wegvallen bij werkzaamheid.

Ingrijpend

Incrementeel

C. Migranten(vrouwen) naar werk via...

6. Gelijke kansen verzekeren via proactieve praktijktesten. (Zie mijn eerdere hoorzittingen)

7. Voorwaarden gezinshereniging herzien zodat duurzaam bijdraagt tot integratie.

8. Vrijwilligerswerk stimuleren via nationaliteitsverwerving?

Ingrijpend

9. Voorwaarden economische migratie versoepelen.

10. Aanwezige migranten sneller toegang geven tot arbeidsmarkt.

11. Erkenning in buitenland verworven competenties efficiënter en sneller.

Incrementeel

D. Langer werken echt waar maken door...

12. Beperking van invloed anciënniteit op lonen.

13. SWT volledig uitfaseren.

14. Pensioenopbouw nauwer gewerkte dagen laten volgen.

15. Pensioenleeftijd koppelen gezonde levensverwachting.

Ingrijpend

16. Onafhankelijke evaluatie van de Wet betreffende Werkbaar en Wendbaar Werk.

17. Preventie en remediëringsprocedures burn-out evalueren/uitbreiden.

Incrementeel

E. Andere maatregelen...

Ingrijpend

18. Mobiliteit arbeid Wallonië-Vlaanderen verbeteren.

19. Follow-up arbeidsdeal.

20. Actieplan e-commerce (en andere sectoren toekomst).

21. Beter overleg federaal-gewestelijk.

Incrementeel

Mijn oproep aan deze commissie: wacht niet op regering voor incrementele maatregelen!

3. Versterkte reactivering na langdurige ziekte.
9. Voorwaarden economische migratie versoepelen.
10. Aanwezige migranten sneller toegang geven tot arbeidsmarkt.
11. Erkenning in buitenland verworven competenties efficiënter en sneller.
16. Onafhankelijke evaluatie van de Wet betreffende Werkbaar en Wendbaar Werk.
17. Preventie en remediëringsprocedures burn-out evalueren/uitbreiden.
18. Mobiliteit arbeid Wallonië-Vlaanderen kan beter.
19. Follow-up arbeidsdeal.
20. Actieplan e-commerce (en andere sectoren toekomst).
21. Beter overleg federaal-gewestelijk.

Incrementeel

1. Sociale zekerheid op orde kan maar door meer mensen aan de slag te helpen.

2. Om dat te doen moeten we uit ander vaatje tappen.

3. Maar niet elke maatregel is ideologisch beladen.

Drie overtuigingen.

JOBS, JOBS, JOBS!
HEEFT MICHEL-I DE MANTRA
WAARGEMAAKT?

Prof. dr. Stijn Baert

Met ondersteuning van Drs. Johannes Weytjens
en Dra. Hannah Van Borm

6 maart 2019

Activering 2.0: ontdooi de ijsschots

2019/6
04 | 06 | 2019

- MENSEN
- WELVAART
- BESCHERMING

1. DE IJSSCHOTS IN KAART

Wanneer we België vergelijken met de Scandinavische landen, maar ook met buurlanden zoals Nederland en Duitsland, dan is het duidelijk dat de inwoners van ons land weinig “waar voor hun

ACADEMIE- JAAR

#UGENTOPENT

Edit profile

Stijn Baert
@Stijn_Baert

Professor arbeidseconomie | Tweet 90% professioneel over de arbeidsmarkt en 9% pathetisch over @UGent en @RSCAnderlecht | +32486492752

📍 Gent 🔗 users.UGent.be/~sbaert 📅 Joined June 2011

1,671 Following 7,230 Followers

WERKZAAMHEID NAAR
PROVINCIE: FIGUREN EN
BEDENKINGEN

Prof. dr. Stijn Baert

28 augustus 2019

Meer info: www.stijnbaert.be en @Stijn_Baert